

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-993/820

21/2/2005

Konu : Kanun Tasarısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tarım ve Köyşleri Bakanlığı'na hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'na 17/1/2005 tarihinde kararlaştırılan "Tarım Kanunu Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

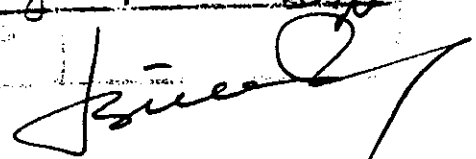
Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

EKİ :

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe (Genel-Madde)

T.C. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Tali Kom.	- Plan ve Bütçe - Rütup Bütçe Uyum - Gerekçe
Esas Kom.	- Tarım, Orman ve Köy İşleri
Tarih	25.2.2005 3/977
E. Md. V. B. A.	E. D. B. K. 15/18

GENEL GEREKÇE

Tarım politikaları, uzun vadeli stratejilere dayandırılmadığı takdirde, kısa dönem tercihlerinden çok fazla etkilenmekte ve böylece sektörün yapısal sorunlarının çözümü mümkün olamamaktadır.

Avrupa Birliği (AB)'ne uyum ve müzakere sürecinde Ülkemizin tarım politikalarının uzun vadeli bir temele dayandırılmasına ihtiyaç bulunmaktadır. Bu bakımdan, toprak, su gibi doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı esas alınarak, uzun vadeli ve sürdürülebilir tarım politikalarının uygulanabilmesi, böylece tarım sektörü ve kırsal kesimin geliştirilerek rekabetçi bir yapıya kavuşturulmasını sağlayacak esasları belirleyen bir çerçeve "Tarım Kanunu" çıkarılmasına ihtiyaç hasıl olmuştur.

Ayrıca, 8. Beş Yıllık Kalkınma Planında "Çerçeve Tarım Kanunu" çıkarılması, AB müktesebatının üstlenilmesine ilişkin Ulusal Programda da "Ortak Piyasa Düzeni Çerçeve Kanunu" çıkarılması hükümleri yer almaktadır.

Tarım sektörünün uzun vadeli politikalarla geliştirilerek sürdürülebilir bir yapıya kavuşturulması için hazırlanan bu Tasarı ile, Ülkemiz tarım sektörünün gelişmesini yönlendirecek ulusal bir tarım politikasına sahip olacaktır.

Ayrıca Tasarının, Dünya Ticaret Örgütü ve AB'ye uyum sürecindeki gelişmelerden doğacak ihtiyaçları karşılayabilecek ve bunun için gerekli düzenlemeleri yapmaya imkan sağlayabilecek bir şekilde hazırlanmasına özen gösterilmiştir.

Tarımda gelişmiş diğer ülkelerde uygulamaya konulan tarım kanunları, tarım politikasının genel amaçlarının devamını sağlamış, desteklemelerin bütçe, kurumsal yapı ve araçlarını belirlemiş ve yatırımların planlanmasında üreticilere yön vermiştir. Bu şekilde, gelişmenin sürekli olması sağlanmıştır.

Uluslararası tarım ürünleri ticaretinin, Dünya Ticaret Örgütü ile yapılan ve 1995 yılında yürürlüğe giren anlaşmalarda ilk defa kapsamlı bir şekilde ele alındığı ve böylece tarım ürünleri ticaretinde bir liberalizasyon sürecinin başladığı ve bunun da sektörde daha rekabetçi bir ortam oluşturduğu bilinmektedir.

Bunlara ilaveten, Avrupa Birliği ile ilişkilerimizin ulaştığı noktada Türk tarımının bir an önce yeterli rekabet gücüne kavuşturulması gerekmektedir. Tarım sektörünün yeterli rekabet gücüne kavuşturulması için; tarımda kamunun rolünün ne olması gerektiği ile kaynakların en verimli şekilde nasıl kullanılacağı konusu önem taşımaktadır. Kıt olan kaynakların kullanımında verimlilik ve sürdürülebilirliğin sağlanması gerekmektedir.

AB ülkelerindeki tarım kanunları ile Tasarıda çizilen hedefler ve tarımsal programların uygulama araçları arasında büyük benzerlikler vardır.

Tasarı ile; tarım sektörünün ve kırsal alanın kalkınma hedef ve stratejileri doğrultusunda geliştirilmesi ve desteklenmesi için gerekli politikaları tespit edilmekte ve düzenlemeler yapılmakta olup, tarım politikalarının amaç ve konuları, tarımsal destekleme politikalarının ilke ve öncelikleri, desteklemelerin hangi programlara yapılacağı ve bunu

sağlarken gerekli idari, hukuki ve finansman yapılanmasının nasıl olacağı hususları düzenlenmektedir.

Tarım işletmelerinin kayıt altına alınmasını sağlayacak tarımsal veri tabanı da Tasarıda yer alan önemli bir husustur. Bu konuda, entegre idare ve kontrol sistemi ile arazi parsel tanımlama, çiftçi kayıt sistemi, hayvan kimlik, kontrol veri tabanından oluşan ve tarıma verilen desteklerin kontrol edilmesini ve kayıt altına alınmasını sağlayan bir sistem getirilmektedir.

Çiftlik muhasebe veri ağı ile de tarımsal işletmelerin gelirlerine ve faaliyetlerine ilişkin muhasebe verilerinin toplanması ve veri ağının kurulması sağlanmaktadır.

Türk tarımının bir an önce yeterli rekabet gücüne kavuşturulması için bazı hizmetlerin özel sektöre devredilmesi ve tarım danışmanlığı sistemi getirilmekte, ayrıca sözleşmeli üretim konusuna yer verilmektedir.

Tasarıda yer alan politikalarla, piyasaların güçlendirilmesi, verimliliğin artırılması, doğal ve biyolojik kaynakların korunması, gıda güvencesi ve güvenliğinin güçlendirilmesi, üretici örgütlerinin ve kırsal kalkınmanın geliştirilerek tarım sektöründeki refah düzeyinin yükseltilmesi hedeflenmiştir.

Tarımsal bilgi ve teknolojilerin yurt içinde geliştirilmesi, bu bilgi ve teknolojilerin yurt dışından transfer edilerek denenmesi ve adaptasyonu ile yayımını sağlamak üzere tarımsal araştırma faaliyetlerini verimli ve etkin kılacak tedbirler yer almaktadır.

Biyolojik çeşitliliğin, genetik kaynakların ve eko sistemlerin korunması, geliştirilmesine ilişkin araştırmalar da Tasarıda yer almaktadır.

Tarımsal faaliyetlerin uygun alanlarda yoğunlaşması ve entegre bir şekilde yürütülmesi için tarım havzaları oluşturulmaktadır.

Tasarıda kırsal alanda tarım ve tarım dışı istihdamın geliştirilmesi, kadın ve genç nüfusun eğitim ve girişimcilik düzeyinin yükseltilmesinde Devlete önemli görevler verilmektedir.

Tarım politikalarının tespit edilmesi, planlanması ve uygulanmasında kamu kurum ve kuruluşları arasında koordinasyonun sağlanması amacıyla "Tarımsal Destekleme ve Yönlendirme Kurulu" oluşturulmakta; Kurulun idari ve hukuki yapısı, görevleri belirtilmekte, tarımsal destekleme politikalarının amaç, ilke ve öncelikleri ile temel destekleme programlarının hedef kitlesi, bütçe payı, ödeme şekli ve zamanlarına ilişkin düzenlemeler getirilmektedir.

Tasarı ile tarım sektörüne uygulanacak destekleme programları çeşitlendirilmekte ve finansman kaynakları düzenlenmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Bu madde; bu Kanunun temel amacını belirtmekte olup, tarım sektörünün ve kırsal alanın güçlendirilmesi yanında bunu sağlamaya yönelik politikaların neler olduğunu, kalkınma hedef ve stratejileri ile bu sektörde çalışan insanların ekonomik ve sosyal yönden geliştirilmesini sağlamaya yönelik düzenlemeleri açıklamaktadır.

Madde 2- Bu madde ile, Kanun kapsamı belirlenmektedir.

Madde 3- Bu maddede, Kanunda geçen tanımlar yer almaktadır.

Madde 4- Bu madde ile, ulaşılmaması gereken hedeflerin neler olduğu belirlenmektedir.

Madde 5- Bu madde ile, tarım politikalarının genel ilkeleri belirlenmektedir. Bu çerçevede;

a) Tarım ürünlerinin üretimi, nakliyesi, işlenmesi, pazarlanması, girdi imalatı ve dağıtımı, gıda güvenliği ile kredi ve sigorta faaliyetlerini kapsayacak bir bütünlük içerisinde tanımlanması,

b) Tarım politikalarımızın tespitinde AB'ye uyum sürecine katkıda bulunmak ve Dünya Ticaret Örgütü tarım anlaşmaları ile taahhüt ettiğimiz hususların dikkate alınması,

c) 2000'li yıllarda başlatılan tarım politikalarının yeniden yapılanması çalışmaları sonucunda tarımsal ürünlerde pazar fiyatı desteklemeleri uygulamadan kaldırılarak doğrudan ödemeler sistemine geçilmiştir. Bu bağlamda tarımsal kamu iktisadi teşebbüsleri ve Tarım Satış Kooperatiflerinin kamu finansmanı ile ürün alımları durdurulmuştur. Bu süreç uluslararası toplumdaki eğilimlerin ve düzenlemelerin de bir sonucudur. Bu nedenle, tarım ürünleri fiyatlarının Devlet müdahalesi ile değil, pazar şartlarında oluşması,

d) Sektörde faaliyette bulunan üreticiler, tarım ürünleri işleyicileri, pazarlayıcılar, sigortacılık hizmetleri ve diğer rol alan birimlerin örgütlenerek organize olmaları ve kurumsallaşmaları,

e) Önümüzdeki dönemde Devletin kural koyucu, politika belirleyici ve denetleyici rolünün artırılması gerekmektedir. Bu bağlamda tarımsal hizmetlerde de Devletin üretim, işleme, pazarlama gibi faaliyetlerden bir süreç içerisinde geriye çekilmesi, buna karşılık bu faaliyetlerde özel sektörün rolünün artırılması,

f) 1992 yılında Rio'da yapılan Birleşmiş Milletler Çevre ve Sürdürülebilir Kalkınma Konferansında sürdürülebilir kalkınmaya evrensel bir tanım getirilmiştir. Buna göre tarımsal üretim faaliyetlerinde doğal kaynakların korunması ve gelecek nesiller için yaşanabilir bir çevrenin bırakılması hususlarına özen gösterilmesi benimsenmiştir. Ayrıca, tarım ürünlerinin ihracatı için uygulanma şartı olan Eurogap teknikleri de sürdürülebilir ve çevreye duyarlı tarım yapılmasını öngörmektedir. Bu nedenle uygulamaların bu yönde sürdürülmesi,

g) Tarım sektöründe yürütülen program ve projelerle ilgili merkezde toplanmış bulunan yetki ve sorumlulukların yerel teşkilatlara bırakılması,

h) Kalkınmada tabandan yukarı yaklaşımın bir gereği olarak hedef kitle olan üreticilerin ve diğer kesimlerin kendileri ile ilgili program ve projelerin tanımlanması, hazırlanması ve uygulanması aşamalarında söz sahibi kılınması gerekmektedir. Bu bağlamda tarımsal programların tüm aşamalarında katılımcılığın etkin kılınması,

i) Tarımsal program, proje ve faaliyetlere ilişkin kararların alınmasında ve kamu kaynaklarının kullanımında şeffaflığın sağlanması ve bilgilendirmenin yapılması,

j) Ülkemizin tarımsal üretimde kullanılan doğal kaynakları ile sosyo-kültürel yapısı bölgeler arasında farklılıklar göstermektedir. Tarımsal program ve projelerin, bu

farklılıklar göz önünde tutularak şekillendirilmesi başarı oranını yükseltecektir. Bu gerekçeye dayanarak bölgesel farklılıkların gözetilmesi,

k) Tarımsal program ve projelerde sadece ekonomik fayda değil aynı zamanda sosyal faydanın dikkate alınması,

l) Tüm çalışmalarda bilimsel dayanak şartının aranması ve Ar-Ge unsurunun yer almasına dikkat edilmesi,

m) Kırsal alanların geliştirilmesinde sadece tarım sektörünün geliştirilmesi yeterli olamamaktadır. Kırsal alt yapının geliştirilmesi, istihdam geliştirici yatırımların yönlendirilmesi, kırsal toplumun sosyal durumunun yükseltilmesi faaliyetlerini kapsayan kırsal kalkınma programlarına öncelik tanınması yanında genç nüfusun eğitim ve girişimcilik düzeyinin yükseltilmesi,

temel ilke olarak tespit edilmiştir.

Madde 6- Bu madde, tarım sektöründe uygulanacak politikaların önceliklerini açıklamaktadır. Tarım sektörümüzün verimlilik ve ekonomik etkinlik açılarından güçlü bir yapıya kavuşturulması için bugün içerisinde bulunduğu sorunlardan arındırılması gerekmektedir. Tarım işletmelerimizin küçük ve çok parçalı olması üretim faaliyetlerinde modern bilgilerle tarımsal yapıya uygun teknolojilerin yeterli düzeyde kullanılamaması verimliliği olumsuz yönde etkilemektedir. Bu arada ürün ve girdi piyasalarının iyi işlememesi üretici karlarını düşürmekte, sanayicinin tercihlerinin üreticiye tam olarak yansımaları sağlayamamaktadır. Tarım sektöründe yürütülen projeler için kredi ve finansman sorunları mevcut bulunmaktadır. Gıda güvenliği ve güvencesi arzu edilen düzeye ulaşmamıştır. Üreticiler doğal afetlerin ve hayvan hastalıklarının etkisiyle gelir kaybına uğramaktadır. Kırsal toplumun sosyo-ekonomik yapısı yeterince gelişmemiştir. Tarım üreticileri yeterince örgütlenememiştir. Tarım işletmeleriyle ilgili bilgi sisteminin gelişmemiş olması planlama ve uygulama faaliyetlerinde zorluklara yol açmaktadır. Bu sorun alanlarını dikkate alarak tarım politikalarımızın temel doğrultularının tespit edilmesi önem taşımaktadır. Bu bağlamda bu maddede tarımsal altyapı, tarımsal sanayinin geliştirilmesi, destekleme ve yönlendirme tedbirlerinin alınması, tarımsal girdi ve ürün piyasalarının geliştirilmesi için lisanslı depoculuk, tarım bilgi sisteminin kurulması yoluyla verimliliğin artırılması, tüketicilere yeterli ve güvenilir gıda arzının sağlanması, sanayinin istediği miktarda ve kalitedeki hammaddeyi üretmek için sözleşmeli üretim gibi mekanizmaların kullanılması tarım sektörünün en önemli sorunlarından olan kredi ve finansman ihtiyacına yönelik düzenlemelerin yapılması, destekleme ve yönlendirme tedbirlerinin alınması, risk yönetim mekanizmaları ile kırsal hayatın sosyo-ekonomik açıdan geliştirilmesi gibi konular öncelikli politika alanları olarak tespit edilmektedir.

Madde 7- Bu günkü yapıda tarım sektörü tanımı içerisinde yer alan kamu faaliyetlerinin dağınık bir yapıda olması sorun teşkil etmektedir. AB üyesi ülkelerde tarım bakanlıkları tarım sektörü ile ilgili üretim, pazarlama ve dış ticaret konularında etkin bir rol üstlenmektedir. Bu madde ile tarım politikaları ve programları ile ilgili mevcut dağınık yapının giderilmesi hedeflenmekte olup, özel sektör ile sivil toplum örgütleri arasındaki eşgüdümün sağlanması ve tarımda bir bütünlük içerisinde yetkinin Bakanlıkta olması ile ilgilidir.

Madde 8- Bu maddede tarım sektörünün ihtiyaç duyduğu bilgi ve teknolojilerin gerek yurt içinde üretilmesi, geliştirilmesi gerekse de yurt dışından transfer edilerek yurt içinde denenmesi, adaptasyonu ve yayınına sağlayan araştırmalar için gerekli tedbirler alınması ve araştırma çalışmalarının üniversitelerle işbirliği yapılarak düzenlenmesi hükme bağlanmaktadır.

Madde 9- Bu madde, gıda, yem, mezbaha, kesimhane ve bitki sağılığı gibi tarım hizmetleri gören kuruluşların denetim ve kontrol hizmetlerinde çalıştırılacak veteriner hekim, ziraat mühendisi, gıda mühendisi, su ürünleri mühendisi gibi elemanların tarım danışmanı olarak görevlendirilmesi ile ilgilidir.

Ayrıca, bu madde, tarımsal bilgi ve teknolojilerin üretilmesi, geliştirilmesi ve yayın hizmetleri yanında, kamu dışında Kanunda sayılan hizmetleri yapabilecek kuruluşlara da görev vermeyi öngörmektedir. Özel sektörün Bakanlıktan izin alarak yapacağı bu tür çalışmalarla araştırma, eğitim ve yayın faaliyetlerinin geliştirilip yaygınlaştırılmasına katkıda bulunması hedeflenmektedir. Günümüzde büyük önem taşıyan tarımsal araştırmaların ve buna bağılı teknolojilerin geliştirilmesi faaliyetlerinin desteklenmesi konusunda ülkeler arasında büyük bir çaba söz konusudur.

Madde 10- Bu madde ile, biyolojik çeşitlilik, genetik kaynakların korunması geliştirilmesi, biyogüvenliğin sağlanması ve biyoteknolojilerin tarımsal araştırmalar çalışmalarında kullanılması, ıslah edilen yeni çeşitlerin üretilmesi ve gen yapısı değiştirilmiş ürünlerin tüketicilere intikali aşamalarındaki düzenlemeleri yapma konusunda Bakanlığa yetki verilmektedir.

Madde 11- Tarımsal amaçlı kooperatiflerin, tarım satış kooperatifleri ve birliklerinin ve üretici birliklerinin tarım politikalarının amaçlarına uygun olarak ve koordineli bir biçimde çalışmalarını yürütmesi bu alandaki dağınıklığı giderilmesi önem taşımaktadır. Bu işbirliği ve koordinasyonun uygun mekanizmalarla Bakanlık tarafından yerine getirilmesi bu madde ile hükme bağlanmaktadır.

Madde 12- Tarım-sanayi entegrasyonunda yararlı bir model olan sözleşmeli üretim yeterince gelişmemiştir. Taraflar arasında yapılan sözleşmelerin farklılıklar göstermesi, finansman sorunları, tarafların sözleşmeye uymaması durumunda uygulanacak işlemler konularında boşluklar bulunmaktadır. Bu madde ile, bu boşlukların giderilerek ürünlerin karşılıklı sözleşme hükümlerine bağılı olarak üretilmesi amacıyla gerekli düzenlemeleri yapmak üzere Bakanlık yetkili kılınmaktadır.

Madde 13- Tarım sektörünü daha çok katma değer üretir hale getirmek için teknoloji kullanımını artıran, talebe göre üreten, stratejisi kim, kim için, nasıl, nerede, hangi kaynakla, ne kadar, ne zaman üretecek sorularına dayanan, verimliliği gözetken bir tarımsal üretim ve pazarlama anlayışının hakim kılınması modelidir.

Madde ile, tarımsal faaliyetlerin uygun alanlarda yoğunlaşması, desteklenmesi, örgütlenmesi ihtisaslaşması ve entegre bir şekilde yürütülmesi için Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca tarım havzalarının belirlenmesi ve bu havzaların faaliyet ve işleyişi ile ilgili usul ve esasların düzenlenmesine ilişkin yönetmeliğin Bakanlık tarafından yürürlüğe konulması öngörülmektedir.

Madde 14- Bu maddede, kırsal kalkınmanın temel ilkeleri belirlenmekte ve bu konuda yürütülecek faaliyetlerde gerekli düzenlemeleri yapmak ve koordinasyonu sağlamak konusunda Bakanlık yetkili kılınmaktadır.

Madde 15- Bu maddeyle, tarımsal desteklemelerin yürütülmesi ve koordinasyonunun sağlanması amacıyla Tarımsal Destekleme ve Yönlendirme Kurulunun kurulması öngörülmektedir.

Madde 16- Bu maddeyle, Tarımsal Destekleme ve Yönlendirme Kurulunun görevleri belirlenmektedir.

Madde 17- Bu maddede, tarım sektöründe destekleyici nitelikte politikaların yürütüleceği belirtilmekte ve bu politikaların dayanacağı ilke ve stratejiler açıklanmaktadır.

Madde 18- Bu madde, tarım sektörüne uygulanacak destekleme programları ile bu programların ödeme biçimi, ödeme zamanı, bütçe payı gibi düzenlemeleri kapsamaktadır. Ayrıca madde ile, üreticilere, tarımsal üretim amacıyla işledikleri araziler üzerinden dekar başına yapılan doğrudan gelir desteğinin uygulama esasları belirlenmektedir. Fark ödemesi, üreticilere, üretim miktarı üzerinden yapılan prim ödemesidir. Maddede, bununla ilgili uygulama esasları belirlenmiştir.

Üreticilerin arz fazlası ürünlerin üretiminden vazgeçerek alternatif ürünleri yetiştirmeleri nedeni ile uğrayacakları gelir kayıplarını önlemek üzere telafi edici ödeme yapılması da Kanun kapsamında değerlendirilmiştir. Hayvancılık destekleri ise, hayvancılık sektörü ile uğraşanların ırk ıslahı, kaba yem üretiminin artırılması, hayvan sağlığı, hayvan kimlik sisteminin teşviki, hayvansal ürünlerin işleme ve pazarlamasıyla ilgili desteklemeleri kapsar. İçsu ve deniz balıkçılığının geliştirilmesi, avcılığın kontrolü ve desteklenmesi ile ilgili destekleme tedbirleri de hayvancılık destekleri içerisinde yer almaktadır.

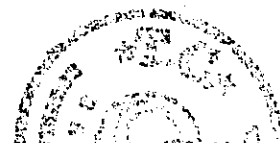
Üreticilerin ürünlerini sigorta ettirmelerini teşvik etmek üzere, tarım sigortaları pirim desteği, kırsal gelirlerin artırılması ve çeşitlendirilmesi gayesiyle kırsal yatırımların desteklenmesi, erozyon ve olumsuz çevresel etkilere maruz kalan tarım arazilerinde işlemeli tarım yapan üreticilerin arazilerini doğal bitki örtüleri ve ağaçlandırma için teşvik eden tarım arazilerini koruma desteği gibi destekler yanında girdi ve ihracat desteklerinin esasları da bu maddede yer almaktadır.

Madde 19- Bu maddede destekleme programlarının uygulanmasındaki esaslar belirtilmektedir.

Madde 20- Tarımsal desteklemeler için ayrılan kaynak bu sektörün geliştirilmesi ve yönlendirilmesi için yeterli olması ve yıldan yıla büyük farklılıklar göstermesi üreticilerin uzun vadeli düşünebilmesi ve üretim ve yatırım kararlarını buna göre oluşturmaları açısından gerekli görülmektedir. Madde ile, GSMH'ya %14 oranında katkı sağlayan tarım sektörünün, tarım politikaları doğrultusunda geliştirilmesi ve rekabet gücünün yükseltilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 21- Bu madde ile, haksız yapılan ödemelerin geriye alınmasını ve hata sonucu yapılanlar hariç, desteklerden haksız yere yararlanan üreticilerin 5 yıl süre ile destekleme ödemelerinden mahrum bırakılması hükmüne bağlanmaktadır.

Geçici Madde 1- Maddede, tarım politikalarımızın yeniden yapılanma programı uyarınca, 2004 yılı doğrudan gelir desteği uygulamasının 2005 ve 2006 yıllarında yapılacak ödemelerinin, 2004 yılında yürürlükte olan mevzuat hükümlerine uygun olarak

yapılması ile doğrudan gelir desteğinin 2005 yılı uygulaması ve ödemelerinin, Kanunun yayımlanmasını müteakip üç ay içerisinde Bakanlıkça yayımlanacak uygulama tebliği hükümlerine göre yürütülmesi hükme bağlanmaktadır.

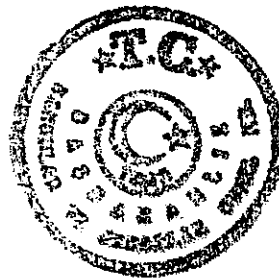
Geçici Madde 2- Entegre idare ve kontrol sistemi oluşturuluncaya kadar üreticilere yapılacak bitkisel üretimle ilgili destekleme ödemelerinde çiftçi kayıt sisteminin esas alınacağına dair hüküm bu geçici madde ile getirilmektedir. Ayrıca çiftçi kayıt sisteminin diğer destekler için de temel teşkil etmesi açısından, entegre idare ve kontrol sistemi oluşturuluncaya kadar çiftçi kayıt sisteminin nasıl sürdürüleceğine ilişkin esasların Bakanlık tarafından yayımlanması gerekli görülmektedir.

Geçici Madde 3- Doğrudan gelir desteği ödemelerine bağlı olarak oluşturulan kayıt sisteminin tamamlanabilmesi için tapu-kadastro çalışmalarının ülke çapında bitirilmesi esastır. Bu madde ile, halen tapu işlemlerini yaptırmamış olan arazi sahiplerine bu işlemlerinin tamamlayabilmelerine imkan sağlamak için bazı vergilerden belirli süre muafiyet getirilmektedir.

Geçici Madde 4- Bu madde ile, bu Kanunun uygulaması ile ilgili usul ve esasları belirleyecek olan yönetmeliklerin Kanunun yayımından itibaren bir yıl içerisinde yürürlüğe konulması öngörülmektedir.

Madde 22- Yürürlük maddesidir.

Madde 23- Yürütme maddesidir.

TARIM KANUNU TASARISI

Amaç

Madde 1 - Bu Kanunun amacı; tarım sektörünün ve kırsal alanın, kalkınma plan ve stratejileri doğrultusunda geliştirilmesi ve desteklenmesi için gerekli politikaları tespit etmek ve düzenlemeleri yapmaktır.

Kapsam

Madde 2- Bu Kanun, tarım politikalarının amaç, kapsam ve konularının belirlenmesi; tarımsal destekleme politikalarının amaç ve ilkeleriyle, temel destekleme programlarının tanımlanması; bu programların yürütülmesine ilişkin piyasa düzenlemeleri, finansman ve idari yapılanmanın tespit edilmesi; tarım sektöründe uygulanacak öncelikli araştırma ve geliştirme programlarıyla ilgili kanuni ve idari düzenlemelerin yapılması ve tüm bunlarla ilgili uygulama usul ve esaslarını kapsar.

Tanımlar

Madde 3 - Bu Kanunda geçen;

- a) Bakanlık: Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı,
- b) Müsteşarlık: Hazine Müsteşarlığını,
- c) Kurul: Tarımsal Destekleme ve Yönlendirme Kurulunu,
- d) Çiftçi : Mal sahibi, kiracı, yarıcı veya ortakçı olarak devamlı veya en az bir ekim dönemi veya yetiştirme devresi tarımsal üretim yapan kişileri,
- e) Çiftçi Kayıt Sistemi: Bakanlık tarafından oluşturulan çiftçilerin kayıt altına alındığı tarımsal veri tabanını,
- f) Çiftlik Muhasebe Veri Ağı: Tarımsal işletmelerin gelirlerine ve faaliyetlerine ilişkin muhasebe verilerinin toplanması ve veri ağı kurulmasını,
- g) Doğrudan Gelir Desteği: Ürün ve girdi fiyatlarını doğrudan etkilemeden, üreticilere yapılan gelir transferlerini,
- h) Entegre İdare ve Kontrol Sistemi: Arazi parsel tanımlama, çiftçi kayıt, hayvan kimlik, kontrol ve veri tabanından oluşan, tarıma verilen desteklerin kontrol edilmesini ve kayıt altına alınmasını sağlayan sistemi,
- i) Özel sektör: Tarımsal alanda faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşları dışındaki gerçek ve tüzel kişileri,
- j) Sözleşmeli üretim: Üretici ve yetiştiriciler ile diğer gerçek ve tüzel kişilerin karşılıklı menfaat esaslarına dayalı yazılı akitlerle yürütülen tarımsal üretim şeklini,
- k) Tarım: Doğal kaynakları uygun girdilerle birlikte kullanarak yapılan her türlü üretim, işleme ve pazarlama faaliyetlerini,
- l) Tarımsal işletme: Üretim faktörlerini kullanarak; bitkisel ve/veya hayvansal ve/veya su ürünleri ürünlerinin üretimi için tarımsal faaliyet yapan veya söz konusu tarımsal faaliyete ilave olarak depolama ve muhafazaya yönelik ekonomik faaliyette bulunan işletmeyi,
- m) Tarımsal piyasaların düzenlenmesi: Tarımsal ürünlerde belirli üretim ve piyasa koşullarının oluşması durumunda uygulanacak düzenlemeyi,
- n) Tarımsal üretim: Toprak, su ve biyolojik kaynaklar ile birlikte tarımsal girdiler kullanılarak yapılan bitkisel, hayvansal, su ürünleri ve mikroorganizma üretimini,
- o) Tarımsal ürünler: Bitkisel, hayvansal ve su ürünleri alanında elde edilen her türlü işlenmemiş ham ürünler ile bunların birinci derece işlenmesi ile elde edilmiş ürünleri,
- p) Sivil toplum örgütleri: Tarımsal alanda faaliyet gösteren kooperatif, birlik, dernek ve vakıflar ile gönüllü kuruluşları,

r) Tarım havzaları: Tarımsal faaliyet için, bir veya birkaç il sınırı veya bölge sınırları içinde aynı ekolojik şartları taşıyan ve birbirinin devamı niteliğindeki tarım alanlarını,

ifade eder.

Tarım politikalarının amaçları

Madde 4 - Tarım politikalarının genel amaçları; tarımsal üretimin, iç ve dış talebe uygun bir şekilde geliştirilmesi, tarımsal piyasaların güçlendirilmesi, verimliliğin artırılması, doğal ve biyolojik kaynakların korunması ve geliştirilmesi, gıda güvencesi ve güvenliğinin güçlendirilmesi, üretici örgütlerinin geliştirilmesi, stratejik planlamanın yapılması ve ekonomik büyüklükte tarım işletmelerinin oluşturulmasını sağlayarak, kırsal kalkınmayı geliştirmek ve böylece tarım sektöründeki refah düzeyini yükseltmektir.

Tarım politikalarının ilkeleri

Madde 5 - Tarım politikalarının ilkeleri şunlardır:

- a) Tarımsal üretim ve kalkınmada bütüncül yaklaşım,
- b) Uluslararası taahhütlere uyum,
- c) Piyasa mekanizmalarını bozmayacak destekleme araçlarının kullanımı,
- d) Örgütlülük ve kurumsallaşma,
- e) Özel sektörün rolünün artırılması,
- f) Sürdürülebilirlik, insan sağlığı ve çevreye duyarlılık,
- g) Yerellik,
- h) Katılımcılık,
- i) Şeffaflık ve bilgilendirmek,
- j) Bölgesel farklılıkların dikkate alınması,
- k) Ekonomik ve sosyal hedeflerin ayrıştırılması,
- l) Bilimsellik,
- m) Gençlerin çiftçiliğe özendirilmesi.

Tarım politikalarının öncelikleri

Madde 6- Tarım politikalarının öncelikleri şunlardır:

- a) Yeterli ve güvenilir gıda arzının sağlanması,
- b) Tarımsal işletmelerin altyapılarının geliştirilmesi,
- c) Tarımsal faaliyetlerde bilgi ve uygun teknolojilerin kullanımının yaygınlaştırılması,
- d) Tarımsal girdi ve ürün piyasalarının geliştirilmesi ve üretim-pazar entegrasyonunun sağlanması,
- e) Tarımsal üretimin tarım-sanayi entegrasyonunu sağlayacak şekilde yönlendirilmesi,
- f) Tarım sektörünün kredi ve finansman ihtiyacının karşılanmasına ilişkin düzenlemeler yapılması,
- g) Destekleme ve yönlendirme tedbirlerinin alınması,
- h) Doğal afetler ve hayvan hastalıklarına karşı risk yönetimi mekanizmalarının geliştirilmesi,
- i) Kırsal hayatın sosyo-ekonomik açıdan geliştirilmesi,
- j) Üretici örgütlenmesinin geliştirilmesi,
- k) Tarım bilgi sistemlerinin kullanılması,
- l) Toplu taşıma ve arazi kullanım planının yapılması,
- m) Toprak ve su kaynaklarının rasyonel kullanımı,

n) Avrupa Birliğine uyum sürecinde tarımsal piyasaların düzenlenmesi için gerekli çalışmaların yapılması.

Yetki

Madde 7- Tarım sektörü ile ilgili politikaların tespit edilmesi, planlanması ve koordinasyonu ile ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılarak uygulanmasında Bakanlık yetkilidir.

Tarımsal araştırma

Madde 8 - Bakanlık, tarım sektörünün ihtiyaç duyduğu tarımsal bilgi ve teknolojilerin yurt içinde geliştirilmesi, bu bilgi ve teknolojilerin yurt dışından transfer edilerek denenmesi ve adaptasyonu ile yayını sağlamak için tarımsal araştırma faaliyetlerini verimli ve etkin kılacak tedbirleri alır. Araştırma çalışmalarında görevli uzmanların yetiştirilmesi ve araştırma altyapısının geliştirilmesini sağlayacak düzenlemeler yapar. Araştırma faaliyetlerinde üniversitelerle işbirliğini güçlendirecek tedbirler alır.

Tarım danışmanlığı, yayın ve çiftçi eğitimi hizmetleri

Madde 9- Tarım konusunda yüksek öğrenim yapmış gerçek kişilerle bunları istihdam eden tüzel kişiler, tarım danışmanı olarak faaliyet gösterebilir.

Bakanlık, çiftçi eğitimi ve yayın faaliyetlerinde, sivil toplum örgütleri, özel sektör kuruluşları ve serbest tarım danışmanlarının görev almasını sağlamak için gerekli düzenlemeler yapar, bu kuruluş ve kişileri teşvik eder, çalışma esaslarını belirler ve denetler.

Tarım danışmanlığı, özel yayın ve çiftçi eğitimi hizmetleri çalışma usul ve esasları ile ilgili diğer şartlar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Biyolojik çeşitlilik, genetik kaynakların korunması ve biyogüvenliğin sağlanması

Madde 10 - Bakanlık, biyolojik çeşitliliğin, genetik kaynakların ve ekosistemlerin korunması ve geliştirilmesine ilişkin araştırmalar yapar veya yaptırır. Biyoteknolojik yollarla elde edilen ürünlerin fikri mülkiyet hakları kapsamında korunması, kaydı, tescili, üretimi, tüketimi, gıda olarak kullanımı, ihracatı ve ithalatı hakkında ilgili kurum ve kuruluşların görüşü alınmak suretiyle gerekli düzenlemeleri yapar.

Üretici örgütleri

Madde 11 - Üretici ve yetiştiricilerin çeşitli kanunlara dayanarak kurdukları tarımsal amaçlı kooperatif ve birliklerin faaliyetlerinin, tarım politikaları doğrultusunda planlanması ve yürütülmesinde ilgili bakanlık ve kuruluşlarla gerekli işbirliği ve koordinasyon Bakanlık tarafından sağlanır.

Sözleşmeli üretim

Madde 12 - Bakanlık tarım sektöründe sözleşmeli üretimin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için gerekli düzenlemeleri yapar. Sözleşmeli üretimi özendirmek üzere üreticilere bu Kanunla belirtilen desteklerin verilmesinde öncelik tanınır.

Tarım havzaları

Madde 13 - Tarımsal faaliyetlerin uygun alanlarda yoğunlaşması, desteklenmesi, örgütlenmesi ihtisaslaşması ve entegre bir şekilde yürütülmesi için tarım havzaları Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenir. Bu havzaların faaliyet ve işleyişi

ile ilgili usul ve esasların düzenlenmesine ilişkin yönetmelik Bakanlık tarafından yürürlüğe konulur.

Kırsal kalkınma

Madde 14- Bakanlık, kırsal alanlarda tarım ve tarım dışı istihdamın geliştirilmesi, gelirlerin artırılması ve farklılaştırılması, kadın ve genç nüfusun eğitim ve girişimcilik düzeyinin yükseltilmesine yönelik tedbirleri alır. Kırsal kalkınma program, proje ve faaliyetlerine ilişkin düzenlemeleri yapar ve kamu kuruluşları arasında koordinasyonu sağlar.

Kırsal kalkınma program, proje ve faaliyetlerinde; katılımcılık, tabandan yukarı yaklaşım, yerel kapasitenin geliştirilmesi ve kurumsallaşması temel ilkelerdir.

Tarımsal Destekleme ve Yönlendirme Kurulu

Madde 15 - Bu Kanunla verilen görevleri yerine getirmek üzere Tarımsal Destekleme ve Yönlendirme Kurulu kurulmuştur.

Kurul üyeleri; Tarım ve Köyişleri Bakanının başkanlığında, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığı müsteşarları ile Bakan onayı ile belirlenecek Bakanlık genel müdüründen oluşur. Kurul, Bakanın bulunmadığı durumlarda, Bakanlık müsteşarının başkanlığında toplanır.

Kurul, yılda en az iki kez toplanır. Toplantılardan birinin, yıllık bütçe kanunu tasarisının hazırlanma döneminde, diğerinin ise bütçe kesinleştikten sonra yapılması esastır. Kurul gerektiği takdirde, Tarım ve Köyişleri Bakanının daveti üzerine toplanabilir. Kurul, yıl içerisindeki uygulamalarla ilgili olarak izleme ve değerlendirmelerde bulunmak ve uygulamaya dönük tedbirler almak üzere, kamu görevlileri, sivil toplum örgütleri ve özel sektör kuruluşları temsilcilerinden oluşan "Teknik Komiteler" kurabilir.

Kurul, üye tam sayısının en az üçte ikisinin katılımı ile toplanır. Kararlar çoğunlukla alınır. Oyların eşit olması durumunda başkanın oyu ağırlıklıdır.

Kurul gerekli gördüğü her türlü belge ve bilgiyi kamu, sivil toplum örgütleri ve özel sektör kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerden isteyebilir. İstenen bilgiler tam ve doğru olarak, talep edilen süre içerisinde Kurula verilir.

Kurul ve teknik komitelerin sekretarya hizmetleri Bakan onayı ile belirlenecek Bakanlık birimi tarafından yürütülür.

Kurulun görevleri

Madde 16 - Kurulun görevleri şunlardır:

- a) Her yıl, destekleme programlarının esaslarını ve araçlarını tespit ederek, bunların bütçe ödenek ihtiyaçlarını belirlemek, ilgili kuruluşlara teklif etmek ve meri mevzuat çerçevesinde uygulanmasını sağlamak,
- b) Değişen ulusal ve uluslararası koşullara göre destekleme programlarında gerekli düzenlemeleri yaparak Bakanlar Kuruluna teklif etmek,
- c) Kamu kuruluşlarınca uygulanan destekleme programlarında kuruluşlar arası koordinasyonu sağlamak.

Desteklemelerin amacı ve ilkeleri

Madde 17- Desteklemelerin amacı; tarım sektörünün öncelikli problemlerinin çözümüne katkıda bulunmak, uygulanan politikaların etkinliğini artırmak, sektörün bu politikalara uyumunu kolaylaştırmaktır. Destekleme politikaları, ekonomik ve sosyal etkinlik ve verimlilik koşullarını sağlayacak programlarla uygulanır. Ödemeler bütçe imkanları çerçevesinde ve programların niteliğine bağlı olarak, gerekli denetim ve kontrollerin tamamlanmasından sonra, yılı içerisinde veya müteakip yıl ödenir.

Destekleme programlarının belirlenmesinde, aşağıdaki ilke ve stratejiler dikkate alınır:

- a) Tarım politikalarının amaçlarına ulaşılmasına katkıda bulunması,
- b) Avrupa Birliği ve diğer uluslararası taahhütler ile uyumlu olması,
- c) Üreticilerin piyasa koşullarında faaliyetlerini yürütmesi,
- d) Kullanılacak kaynağın, adil ve etkin bir şekilde üreticilere yansımaları sağlayacak yapıda olması,
- e) Sözleşmeli üretimi geliştirmesi,
- f) Tarımın alt sektörlerinde dengeli bir dağılım göstermesi.

Destekleme programları

Madde 18- Tarım sektöründe uygulanacak destekleme programları ve bu programların hedef kitle, bütçe payı, ödeme biçimi ve ödemelerin zamanına ilişkin düzenlemeler aşağıda gösterilmiştir.

a) Doğrudan gelir desteği:

Üreticilere, tarımsal üretim amacıyla işledikleri araziler için, Kurulun teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen birim ödeme miktarı üzerinden doğrudan ödeme yapılır. Ödeme miktarları, üreticilerin tarım politikaları amaçları ve çevre koruma koşullarına uyumunu kolaylaştırmak üzere farklı düzeylerde belirlenebilir.

Ödemeler taksitlendirilebilir. Yıllık bazda, toplam destekleme ödenekleri içerisinde, doğrudan gelir desteği için ayrılacak pay yüzde kırkbeş oranında uygulanır.

Doğrudan gelir desteği ödemelerine ilişkin usul ve esaslar, bu Kanunun temel yapısıyla çelişmeyecek şekilde, her yıl Kurulun tavsiyesi ile Bakanlık tarafından çıkarılacak uygulama tebliğleri ile belirlenir. Uygulama tebliğleri, ilgili yılın ilk iki ayı içerisinde yayımlanır. Bakanlık, gerektiğinde ek tebliğler çıkarabilir.

b) Fark ödeme:

Üreticilere; fark ödemesine esas ürünlerin üretim bölgeleri itibarıyla geriye doğru son üç yıllık ortalama verimleri ile üreticilerin bu ürünleri yetiştireceği üretim alanları çarpılarak bulunacak üretim miktarları üzerinden, müstahsil makbuzu ve benzer belgeler de dikkate alınarak fark ödemesi yapılır. Söz konusu ödeme, öncelikle arz açığı olan ürünleri kapsar. Fark ödemesi yapılacak ürünler ile fark ödemesine esas hedef fiyatlar her yıl Kurulun teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir. Hedef fiyatlarla, ürünün üretim maliyeti, yurt dışı ve yurt içi fiyatları dikkate alınarak tespit edilecek fiyatları arasındaki fark, fark ödemesi olarak dikkate alınır. Fark ödemesi sisteminden yararlanmak için müracaat edenlerden üretim yaptığına dair belge istenir.

Yıllık bazda toplam destekleme ödenekleri içerisinde fark ödemeleri için ayrılacak pay yüzde onüç olarak uygulanır.

c) Telfi edici 6demeler:

Üreticilerin arz fazlası olan ürünlerin üretiminden vazgeçerek alternatif ürünlere yönelmeleri teşvik edilir. Üreticilere, arazilerinde alternatif ürünleri yetiştirmelerinden dolayı karşılaşılabilecekleri gelir kayıplarını önlemek üzere telfi edici ödeme yapılır. Her bir üretici için yapılacak ödeme miktarı, üreticinin alternatif ürünlerin üretimine ayırdığı arazi miktarı ile birim ödeme miktarının çarpımı suretiyle hesaplanır. Üreticilerin bir araya gelerek, alternatif ürünlerin işlenmesi ve pazarlanması için yapacakları yatırımların finansmanı için ek ödemeler yapılabilir.

Telfi edici ödemelerin ürün kapsamı, ürünler bazında birim ödeme miktarları, ödeme süreleri ve ek ödeme miktarları her yıl Kurulun teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir.

Her yıl, toplam destekleme ödenekleri içerisinde telfi edici ödeme için ayrılacak pay yüzde beş olarak uygulanır.

d) Hayvancılık destekleri:

Hayvancılık faaliyetlerinde ırk ıslahı, kaba yem üretiminin artırılması, verimliliğin artırılması, işletmelerin ihtisaslaşması, işletmelerde hijyen şartlarının sağlanması, hayvan sağlığı ve refahı, hayvan kimlik sisteminin teşviki, hayvansal ürünlerin işlenmesi ve pazarlanması ile bunlarla ilgili kontrol, takip ve standartların iyileştirilmesi ve su ürünlerinin desteklenmesi amacıyla destekleme tedbirleri alınır.

Hayvancılık desteklemelerinde, bölge ve iller bazında farklı destekler uygulanabilir ve hayvancılık destekleri toplamı, toplam tarımsal destek içinde yüzde onikidir.

e) Tarım sigortası ödemeleri:

Üreticilerin, ürünlerini sigorta ettirmelerini teşvik etmek üzere, sigorta prim bedellerinin bir kısmı Devlet tarafından karşılanabilir. Her yıl, toplam destekleme ödemeleri içerisinde, tarım sigortaları prim desteği için ayrılacak pay yüzde beştir.

Tarım sigortasından yararlanacak ürünler ile teminat altına alınacak riskler Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir.

f) Kırsal kalkınma destekleri:

Kırsal gelirlerin artırılması ve çeşitlendirilmesi, kırsal altyapı, toplulaştırma, tarla içi geliştirme hizmetleri ve sosyal yapının güçlendirilmesi ile doğal kaynakların korunması ve geliştirilmesi amacıyla, kırsal toplum kesimlerinin birlikte veya ferdî olarak yürütecekleri yatırım projelerinin maliyetinin bir kısmı, masraf paylaşma esasına göre, Devlet tarafından karşılanır. Kırsal kalkınma destekleri uygulaması Bakanlık tarafından yapılır.

Kırsal yatırımların desteklenmesinde, köy ve diğer kırsal alanda yaşayan topluma istihdam sağlayıcı tarımsal ve tarım dışı ekonomik yatırımlara öncelik tanınır. Kırsal kalkınma destekleri çerçevesinde desteklenecek projeli yatırımlarda; hedef kitle ve yerel paydaşların katılımı, tabandan yukarı yaklaşım, sürdürülebilirlik, uygun teknolojilerin kullanılması ve modern işletmecilik sistemlerinin yaygınlaştırılması ilkelerine uyulması esastır.

Desteklenecek yatırım projelerinin konuları, desteklemelerin proje türleri bazında hangi oranlarda yapılacağı ve uygulamaya dönük diğer hususlar, Kurulun teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir.

Her yıl, toplam destekleme ödemeleri içerisinde kırsal kalkınma destekleri için ayrılacak pay yüzde ondur.

g) Çevre amaçlı tarım arazilerini koruma programı destekleri:

Erozyon ve olumsuz çevresel etkilere maruz kalan tarım arazilerinde, işlemeli tarım yapan üreticilerin, arazilerini doğal bitki örtüleri, organik tarım ve ağaçlandırma için kullanmalarını teşvik etmek üzere, kendilerine belirli bir süreyi kapsayacak şekilde, çevre amaçlı tarım arazilerini koruma programı destekleri sağlanır. Ödemeler, Bakanlık ile üreticiler arasında akdedilecek sözleşmelere dayalı olarak ve birim arazi üzerinden yapılır. Her bir üretici için yapılacak çevre amaçlı tarım arazilerini koruma programı destekleri ödemesi, üreticilerin bu program için tahsis edecekleri arazi miktarı ile birim ödeme miktarının çarpımı ile hesaplanır. Üreticilerin, bu araziler üzerinde ayrıca çevre koruma tedbirleri almaları da istenir.

Çevre amaçlı tarım arazilerini koruma programı destekleri ödemelerinin hangi arazilerde uygulanacağı, sözleşmelerin kapsamı, ödemelerin süresi ve ödeme miktarları Kurulun teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir.

Her yıl, toplam destekleme ödemeleri içerisinde, çevre amaçlı tarım arazilerini koruma programı destekleri için ayrılacak pay yüzde beştir.

h) Diğer destekleme ödemeleri:

Araştırma-geliştirme hizmetleri, pazarlama teşvikleri, özel depolama yardımı, kalite desteği, organik üretim desteği, imha desteği, ürün işleme desteği, gerektiğinde bazı girdi destekleri ile tarım havzaları destekleri ve benzer konularda destekleme araçları kullanılabilir.

Diğer destekleme ödemelerinin payı, yıllık toplam destekleme ödemeleri içerisinde yüzde beştir.

Tarımsal desteklemelerin uygulama esasları

Madde 19 - Destekleme ödemelerinde uyulması gereken esaslar şunlardır:

a) Destekleme ödemeleri bölge, işletme, arazi, ürün, tarım sistemi, sözleşmeli üretim ve çevre gibi konulardaki öncelikler ve tercihler ışığında farklı miktarlarda verilebilir.

b) Bir tarımsal işletmenin alabileceği azami toplam destekleme miktarı yıllık olarak belirlenebilir.

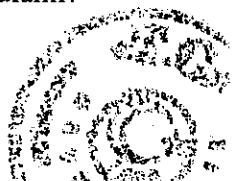
c) Tarımsal destekleme araçlarının toplam tarımsal destekleme bütçesi içindeki payları, gerektiğinde Bakanlar Kurulunca cari bütçe yılında yüzde yirmibeş oranında artırılabilir veya azaltılabilir.

d) Destekler üretici örgütleri aracılığı ile ödenebilir.

e) Desteklenecek ürünlerin ve destekleme ödeme miktarının belirlenmesinde kalite, standart ve sağlık kriterleri dikkate alınır.

f) Üreticilere yapılacak her türlü destekleme ödemelerinde, entegre idare ve kontrol sistemi kullanılır.

g) Çiftlik muhasebe veri ağı kayıtlarına ait bilgiler kontrol ve istatistiki amaçlı olarak kullanılabilir, ancak ifşa edilemez. Bu hükme uymayanlar için genel hükümler uygulanır.

Tarımsal desteklemelerin finansmanı

Madde 20- Tarımsal destekleme programlarının finansmanı, bütçe kaynaklarından ve dış kaynaklardan sağlanır.

Haksız ödemelerin geri alınması ve hak mahrumiyeti

Madde 21- Haksız yere yapılan destekleme ödemeleri, ödeme tarihinden itibaren 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen gecikme zammı oranları dikkate alınarak hesaplanan kanuni faizi ile birlikte geri alınır. Haksız ödemenin yapılmasında ödemeyi sağlayan belge veya belgeleri düzenleyen gerçek ve tüzel kişiler, geri alınacak tutarların tahsilinde müştereken sorumlu tutulurlar.

Bu Kanunla belirlenen destekleme ödemelerinden, idari veya kişisel hata sonucu düzenlenen belgelerle yapılan ödemeler hariç, haksız yere yararlandığı tespit edilen üreticiler, beş yıl süreyle, hiçbir destekleme programından yararlandırılmazlar.

Geçici Madde 1 – 2004 yılı doğrudan gelir desteği uygulamasının 2005 ve 2006 yıllarında yapılacak ödemeleri, 2004 yılında yürürlükte olan mevzuat hükümlerine uygun olarak yapılır.

Doğrudan gelir desteğinin 2005 yılı uygulaması ve ödemeleri, aşağıda belirtilen esaslar çerçevesinde; bu Kanunun yayımlanmasını müteakip üç ay içerisinde Bakanlıkça yayımlanacak uygulama tebliği hükümlerine göre yürütülür.

a) Meyve ve sebze alanları, çayır ve mera alanları, orman emvali ürün alanları ve çevre amaçlı tarım arazileri korunması projesi kapsamında çevresel yönden hassas olduğu belirlenen alanlar dışında kalan alanlarda bitkisel üretim faaliyetlerinde bulunan ve başvuru tarihi itibarıyla onsekiz yaşını doldurmuş ve/veya ergin gerçek kişi çiftçilere, cari yılda üretim yapmaları ve bu üretimlerine ilişkin gerekli bilgileri Bakanlığa beyan ederek, çiftçi kayıt sistemine dahil olmaları şartıyla, doğrudan gelir desteği ödemeleri yapılır. Bitkisel üretim faaliyetlerinde bulunan, ancak çiftçi kayıt sisteminde yer almayan çiftçiler, doğrudan gelir desteği ödemesinden yararlandırılmaz.

b) Çiftçi kayıt sisteminde yer alan bilgiler, çiftçilerin kendi beyanlarına dayanır ve Bakanlığın gerekli tespitlerinden sonra kesinleşir. Doğrudan gelir desteği ödemesinden yararlanmak isteyen çiftçiler, tarım arazilerinin bulunduğu yerdeki tarım ilçe (merkez ilçe ise il) müdürlüklerine başvurur. Bu başvurular için çiftçilere, uygulama tebliğinin yayımını müteakip en az üç aylık bir süre tanınır. Bu süre içerisinde başvuruda bulunmayan çiftçiler için ek süre verilmez.

Ödemelerden yararlanacak çiftçilerin, kendi mülkiyetlerinde bulunan veya kiralama usulleriyle edindikleri araziler üzerinde, bitkisel üretim faaliyetiyle iştigal etmeleri koşulu aranır.

Bu başvurular üzerine ve gerekli incelemelerden sonra bitkisel üretim faaliyetlerinde bulunduğu tespit edilen çiftçiler, çiftçi kayıt sistemine dahil edilir.

c) Bakanlık önce, kayıtlı çiftçilerin işlediği tarım arazisi miktarlarını kesinleştirir. Her bir çiftçi için ödenecek miktar, o çiftçinin işlediği arazi miktarı ile uygulama tebliğinde belirlenen birim ödeme miktarının çarpımı ile hesaplanır. Ödeme miktarı, kullanılan tarımsal üretim teknikleri ve il/ilçelerin sosyo- ekonomik gelişmişlik gruplarına göre farklı düzeylerde belirlenebilir.

Ödemeye esas arazi büyüklükleri ve miktarı uygulama tebliğlerinde belirlenir.

Doğrudan gelir desteği ödemelerine; başvuru yapan çiftçilere ait bilgilerin, bilgi işlem merkezindeki kayıt sistemine girişinin il ve ilçelerde tamamlanmasını, ön denetiminin ve kontrollerin bitirilmesini müteakiben Bakanlık tarafından başlanır.

d) Doğrudan gelir desteği ödemeleri için gerekli finansman bütçenin ilgili harcama kalemine tahsis edilen ödeneklerden karşılanır. Ödemeler, Bakanlık tarafından ilgili bankaya/bankalara kaynak aktarılmasını müteakip, il/ilçe müdürlüklerince çiftçi kayıt sisteminden alınan onaylı İcmal 1'ler üzerinde yer alan miktara göre, ilgili banka/bankalar aracılığıyla, nakden veya hesaben, doğrudan çiftçilere yapılır. Ödemelere ilişkin usul ve esaslar, Bakanlık ve ilgili banka/bankalar arasında yapılacak protokolle belirlenir.

Geçici Madde 2 - Entegre idare ve kontrol sistemi oluşturuluncaya kadar üreticilere yapılacak bitkisel üretimle ilgili destekleme ödemelerinde çiftçi kayıt sistemi esas alınır.

Çiftçi kayıt sistemine başvuru sırasında istenecek belgeler ile başvuruların kabulü, kontrollerin yapılması ve sistemin oluşturulmasına ilişkin usul ve esaslar, Bakanlık tarafından yayımlanacak uygulama tebliğlerinde belirtilir. Başvurular, tebliğin yayımından yıl sonuna kadar yapılabilir. Ancak, herhangi bir destekleme ödemesinden faydalanabilmek için, söz konusu uygulamanın başvuru süresi içinde çiftçi kayıt sistemine kaydolunması esastır.

Geçici Madde 3- Çiftçilere yapılan doğrudan gelir desteği ödemeleri için çiftçi kayıt sistemi oluşturulması amacıyla, ilgililerin isteği üzerine tarım arazilerinin veraset, intikal ve cins tashihi işlemleri için; veraset ve intikal vergisi, tapu harcı, döner sermaye ücreti ve her türlü vergi ve kesintiler bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren iki yıllık süre içinde alınmaz. Veraset,intikal ve cins tashihi yaptırmayan üreticiler tarımsal desteklerden istifade edemezler.

Geçici Madde 4-Bu Kanunun uygulanması ile ilgili usul ve esasları belirleyen yönetmelikler, bu Kanunun yürürlüğe girmesini müteakip bir yıl içerisinde yürürlüğe konulur.

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR ve KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

T/ 325

Yürürlük

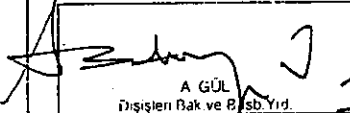
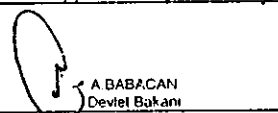
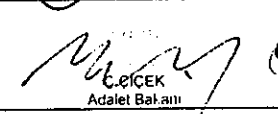
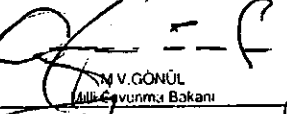
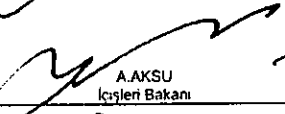
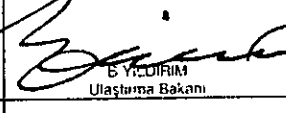
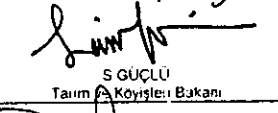
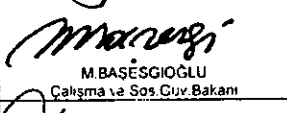
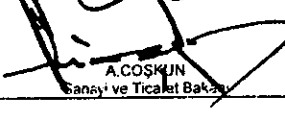
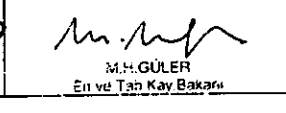
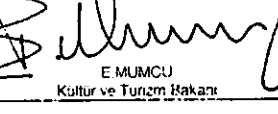
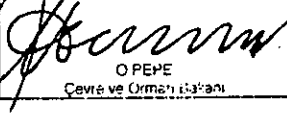
Madde 22 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 23 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

RECEP TAYYİP ERDOĞAN
BAŞBAKAN

 A. GÜL Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.	 A. ÇENER Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M.A. ŞAHİN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 B. ATALAY Devlet Bakanı
 A. BABACAN Devlet Bakanı	 M. AYDIN Devlet Bakanı	 A. AKSU Devlet Bakanı V.	 K. TÜZMEN Devlet Bakanı
 C. RİCEK Adalet Bakanı	 M. V. GÖNÜL Millî Eğitim Bakanı	 A. AKSU İçişleri Bakanı	 A. SENER Maliye Bakanı V.
 H. ÇELİK Millî Eğitim Bakanı	 Z. GEZGEN Sarıhalkılık ve İskan Bakanı	 R. AKDAĞ Sağlık Bakanı	 B. YILDIRIM Ulaştırma Bakanı
 S. GÜÇLÜ Tarım ve Köylere Bakanı	 M. BAŞEŞGİOĞLU Çalışma ve Sos. Güven. Bakanı	 A. COŞKUN Sanayi ve Ticaret Bakanı	 M. H. GÜLER Eni ve Tan. Kay. Bakanı
 E. MUMCU Kültür ve Turizm Bakanı	 O. PEPE Çevre ve Orman Bakanı		

Dosya No.

101-993

65